

gruvområdet planerades för att tillgodose tidens rekreativa smak. Invid gruvgården uppstod en viss centrumbildning, sedan den vid seklets början uppförda gården ombyggts på 1890-talet till restaurang (hus nr 6), samt ett socitetshus uppförts i dess omedelbara närhet (grunden till hus nr 1).

Med den ökade populariteten som sommarnöjesort vid 1900-talets början startades slutligen i spekulativt syfte hotell- och pensionatsrörelser, varav bl a hotellbyggnaderna nr 45 och 74 alltjämt är periodvis i drift.

Bland sekelskiftets sommargäster märktes åtskilliga av huvudstadens litterära och konstnärliga personligheter, såsom författarna Sigfrid Siwertz, Gustaf Fröding, Gustaf Hellström och Hasse Z.

Till de tidigaste sommargästerna räknades även konstnärsparet Hanna och George Pauli, vilka tidvis samlade en hel konstnärskoloni här ute, bl a bestående av målarna Richard Lindström, Edward Hald och Torsten Schonberg. Pauli ägde en av Ragnar Östberg vid 1900-talets början ritad trävilla (hus nr 98). Familjens "egen lilla gård vid Mysingen" kom att förebåda den nationella modulen för den svenska idealbostaden.

Under 1900-talet har gruvsamhället på Utö genomgått föga strukturförändringar. Bebyggelsen inom området utgör därför en mycket homogen "provkarta" över dryga två seklers byggande, tillkommet för att tillgodose olika samhällsliga funktioner.